

Jarosław Bączyk*

REJESTRACJA ZBIORU DANYCH OSOBOWYCH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OCHRONY WIZERUNKU KIBICA UZYSKANEGO W RAMACH ODBYWANIA SIĘ MECZÓW PIŁKARSKICH JAKO PUBLICZNOPRAWNY OBOWIĄZEK ADMINISTRATORA

1. Wstęp – zakres regulacji prawnych

Podjmując analizę prawnych aspektów obowiązku rejestracji zbioru danych osobowych podczas organizacji i przeprowadzania meczów piłki nożnej,¹ warto przede wszystkim zdefiniować oś dyskusji, na gruncie której będą prowadzone rozważania. Istotne jest, że w przypadku przetwarzania danych osobowych, rejestracji zgromadzonych informacji w ramach meczów piłkarskich spełniających kryteria imprezy masowej, można upatrywać dwojakiego rodzaju regulacji. Z jednej strony będzie to regulacja opierająca się na przepisach szczególnych, niejako prywatnych, w ramach działalności Polskiego Związku Piłki Nożnej, określanego

---

* Mgr Jarosław Bączyk – Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach.

¹ Zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z 20.3.2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 611, za mecz piłki nożnej należy uznać masową imprezę sportową mającą na celu współzawodnictwo w dyscyplinie piłki nożnej, organizowaną na stadionie lub w innym obiekcie sportowym, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1.000.

dalej jako PZPN. Jednak ważniejsze z punktu widzenia powszechnego systemu prawnego, a przede wszystkim konsekwencji prawnych, będą regulacje z zakresu prawa publicznego, które bezpośrednio nakładają na podmiot w osobie organizatora odpowiednie obowiązki ustawowe. Oczywiście można przyjąć, że bez spełnienia obowiązków wynikających z przepisów kreowanych przez PZPN, nadal będzie koniecznym wypełnianie obligatoryjnych zapisów ustaw. Niemniej jednak system profesjonalnych rozgrywek piłkarskich opiera się zasadniczo na organizacji związkowej, której pominięcie *a priori* skutkować będzie zakończeniem udziału w rozgrywkach organizowanych przez PZPN, a co za tym idzie również UEFA.

Klub sportowy² w ramach prowadzenia działalności, której najważniejszym elementem jest osiąganie jak najlepszych wyników sportowych, w tym między innymi udział w rozgrywkach ligi zawodowej w poszczególnych dyscyplinach, na mocy przepisów szczególnych bywa zobligowany do przystąpienia do procesu tzw. uzyskania lub też potwierdzenia licencji uprawniającej do brania udziału w tego rodzaju współzawodnictwie. Taki właśnie obowiązek mają kluby piłkarskie, które chcą brać udział w rozgrywkach organizowanych pośrednio przez PZPN, a bezpośrednio przez Ekstraklasę SA. Każdego roku zgodnie z wytycznymi określonymi w podręczniku licencyjnym PZPN dla klubów ekstraklasy oraz w oparciu o szczególne przepisy dotyczące tychże rozgrywek podmioty – osoby prawne gromadzą dokumentację i dokonują odpowiednich zmian między innymi w ramach struktury organizacyjnej, finansowej czy też infrastrukturalnej zgodnie z w/w wytycznymi. Ma to na celu uzyskanie pozwolenia przez związek, a dokładniej przez komisję ds. licencji klubowych PZPN, na grę w odpowiedniej klasie rozgrywek piłkarskich. Klub sportowy, mając na względzie wcześniejsze, podlega jako organizator meczu piłkarskiego i jednocześnie administrator danych osobowych powszechnie obowiązującym regulacjom związanym z tego rodzaju działalnością. Na marginesie warto również zwrócić uwagę na to, że powyższe zagadnienia, które nierozdzielnie są związane z infrastrukturą klubu sportowego, klub powinien posiadać lub dostosować tak, aby w sposób zgody z wytycznymi PZPN mógł brać udział w rozgrywkach piłkarskich, a tym samym uczestniczyć w szeroko rozumianej polityce medialnej. Dzięki temu może odpowiednio chronić wizerunek widza – ta ochrona jest zaś szczegółowo określona właściwymi przepisami prawa. powszechnie obowiązującego.

Obszar prawny określony powyżej z uwagi na jego objętość nie pozwala na szczegółowe omówienie, zatem omówieniu zostanie poddany jedynie fragment dotyczący monitoringu stadionowego, który pozwala na rejestrowanie wizerunku uczestników meczów piłkarskich. Zagadnienie to budzi dwie zasadnicze wątpliwości w odniesieniu do tezy stawianej w tytule niniejszego opracowania. Po pierwsze, czy zapis wizyjny uzyskany w ramach systemu monitoringu podlega rygorom ustawy o ochronie danych osobowych, a po wtóre, w przypadku zakwalifikowania

---

² Art. 3 ustawy z 25.6.2010 r. o sporcie, t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 715.

tego rodzaju informacji jako danych osobowych podlegających ochronie, czy administrator danych³ jest zobligowany zgłosić tenże zbiór danych do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Stawiane wątpliwości należy rozpatrywać w ramach dwóch obszarów prawnych. Pierwszym z nich będzie dziedzina publiczno-prawna, której źródłem prawa są powszechnie obowiązujące przepisy, a w szczególności: ustawa z 29.8.1997 r. o ochronie danych osobowych⁴, (dalej określana jako: ustawa o ochronie danych osobowych), Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29.4.2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych⁵; poza tym ustawa z 20.3.2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych⁶ (dalej określana jako: ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych). Oczywiście zbiór ten nie stanowi enumeratywnego katalogu przepisów regulujących tę kwestię. Drugą dziedziną przepisów prawnych, pełniących niejako uzupełniającą rolę dla wyżej wymienionych, stanowią przepisy szczególne prawa prywatnego PZPN oraz UEFA. W szczególności będzie to podręcznik licencyjny PZPN oraz regulamin dyscyplinarny PZPN. W takim też schemacie zostanie przeprowadzona dalsza analiza publiczno-prawnego obowiązku klubu w zakresie rejestracji zbioru danych osobowych, stanowiący element ochrony wizerunku kibica w ujęciu podmiotowym, uzyskanego w ramach odbywania się meczów piłkarskich.

2. Regulacje publiczno-prawne dotyczące przetwarzania, w tym rejestracji danych osobowych w zakresie wizerunku kibica

Poniższe rozważania należy rozpocząć od zdefiniowania systemu monitoringu (wideo nadzór) znajdującego się na obiekcie sportowym, gdyż system ten stanowi infrastrukturalnie element utrwalający wizerunek kibica. Za system monitoringu można uznać zdalny odbiór obrazu i dźwięku z przestrzeni znajdującej się w polu widzenia kamer zainstalowanych w określonych punktach, w pobliżu monitorowanego obszaru. Uzyskane informacje pochodzące z monitoringu tworzą zbiór danych. Za zbiór poczytuje się każdy posiadający strukturę zestaw danych o charakterze osobowym, dostępnych według określonych kryteriów, niezależnie od tego, czy zestaw ten jest rozproszony lub podzielony funkcjonalnie. Należy

---

³ Art. 7 ust 4 ustawy o ochronie danych osobowych: Ilekroć w ustawie jest mowa o administratorze danych - rozumie się przez to organ, jednostkę organizacyjną, podmiot lub osobę, o których mowa w art. 3, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

⁴ T.j. Dz.U. 2014 poz. 1182 ze zm.

⁵ Dz.U. Nr 100, poz. 1024.

⁶ T.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 611.

podkreślić, iż cechą wyróżniającą zbiór danych osobowych od innego zestawu danych jest struktura, czyli takie uporządkowanie, które daje możliwość wyszukiwania konkretnych danych według określonego kryterium. Może to być kryterium nieosobowe, np. data lub kolejność zamieszczania danych w zbiorze. Zatem można przyjąć, że dane uzyskiwane w ramach monitoringu podczas odbywania się rozgrywek piłkarskich stanowią będą zbiór danych osobowych.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, iż zbiory zawierające dane – zapis wizyjny pochodzący z nagrań monitoringu, który zawiera wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej, jeżeli jej tożsamość można określić bezpośrednio lub pośrednio, podlegają rygorom i powinny być, co do zasady zgłaszane do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Regulację tego obowiązku znajdujemy w art. 40 ustawy o ochronie danych osobowych, którego treść wskazuje na obowiązek rejestracyjny zbiorów danych osobowych. Przedmiotem zgłoszenia, rejestracji danych jest sam zbiór jako taki, nie jest nim ani samo przetwarzanie danych, ani zawartość zbioru. Zatem jedno zgłoszenie pozwala objąć różne zakresy przetwarzania danych dokonywane w ramach i przy wykorzystaniu jednego zbioru. Co więcej, do rejestracji powinny być zgłoszone również zbiory niewykorzystywane⁷.

Obowiązek wynikający z art. 40 omawianej ustawy skierowany jest bezpośrednio do administratorów tychże danych. Administrator danych osobowych, aby je przetwarzać w sposób legalny, czyli zgodnie z poszczególnymi regulacjami wynikającymi z ustawy o ochronie danych osobowych, jest zobligowany, co oczywiste, do zgłoszenia zbioru danych do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, dalej określanego jako GODO. Poza tym powinien również we właściwy sposób zabezpieczać zgromadzone dane, dbać odpowiednio o interesy osób, których dane dotyczą i respektować ich prawa.

Administrator danych jest ustawowo zobligowany do zastosowania przepisów art. 36 -39a⁸ ustawy o ochronie danych osobowych, czyli wszelkich środków technicznych i organizacyjnych, które zapewnią ochronę przetwarzanych danych

---

⁷ Barta J., Fajgielski P., Markiewicz R., *Ochrona danych osobowych Komentarz*, Warszawa 2012 r.

⁸ Art. 36. 1. Administrator danych jest obowiązany zastosować środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności powinien zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

2. Administrator danych prowadzi dokumentację opisującą sposób przetwarzania danych oraz środki, o których mowa w ust. 1.

3. Administrator danych wyznacza administratora bezpieczeństwa informacji, nadzorującego przestrzeganie zasad ochrony, o których mowa w ust. 1, chyba że sam wykonuje te czynności.

Art. 37. Do przetwarzania danych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające upoważnienie nadane przez administratora danych.

Art. 38. Administrator danych jest obowiązany zapewnić kontrolę nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są przekazywane.

osobowych. Ochrona ta powinna być proporcjonalna w stosunku do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną. Obowiązek ochrony sprowadza się głównie do zabezpieczenia danych przed ich: udostępnieniem osobom nieuprawnionym, zabraniem przez osobę nieuprawnioną, uszkodzeniem, zniszczeniem, zmianą, utratą oraz w związku z przetwarzaniem z naruszeniem przedmiotowej ustawy.

Kolejno mając na względzie obowiązek określony w art. 40 ustawy o ochronie danych osobowych w związku z art. 43 tejże ustawy należy dokonać analizy, czy klub spełnia enumeratywnie wskazane przesłanki w zakresie podmiotów podlegających zwolnieniu z tegoż obowiązku.

W oparciu o praktykę w zakresie formy oraz sposobu gromadzenia danych – zapisu wizyjnego pochodzących z monitoringu należałoby stwierdzić, że klub nie podlega zwolnieniu w ramach powyżej przytoczonych regulacji ustawowych. Co więcej, jeśli mamy do czynienia ze zbiorem danych podlegającym zgłoszeniu, a tak należałoby przyjąć w przypadku danych pochodzących z monitoringu, to poza zgłoszeniem owego zbioru danych do GODO, administrator danych jest również ustawowo zobligowany do przygotowania polityki bezpieczeństwa informacji oraz instrukcji zarządzania systemem informatycznym. Są to dwa, newralgiczne dla administratora elementy dokumentacji, które ma obowiązek stosować.

Obowiązek ten z kolei wynika z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 29.4.2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych⁹. Rozporządzenie określa elementy składowe, jakie powinny znaleźć się w dokumentacji. Zatem polityka bezpieczeństwa przyjęta przez administratora, co do zasady zawiera w szczególności:

- wykazy budynków, pomieszczeń lub części pomieszczeń, tworzących obszar, w którym przetwarzane są dane osobowe,

---

Art. 39. 1. Administrator danych prowadzi ewidencję osób upoważnionych do ich przetwarzania, która powinna zawierać:

- 1) imię i nazwisko osoby upoważnionej;
- 2) datę nadania i ustania oraz zakres upoważnienia do przetwarzania danych osobowych;
- 3) identyfikator, jeżeli dane są przetwarzane w systemie informatycznym.

2. Osoby, które zostały upoważnione do przetwarzania danych, są obowiązane zachować w tajemnicy te dane osobowe oraz sposoby ich zabezpieczenia.

Art. 39a. Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia i zakres dokumentacji, o której mowa w art. 36 ust. 2, oraz podstawowe warunki techniczne i organizacyjne, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych, uwzględniając zapewnienie ochrony przetwarzanych danych osobowych odpowiedniej do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a także wymagania w zakresie odnotowywania udostępniania danych osobowych i bezpieczeństwa przetwarzanych danych.

⁹ Dz.U. Nr 100, poz. 1024.

- wykaz zbiorów danych osobowych wraz ze wskazaniem programów zastosowanych do przetwarzania tych danych,
- opis struktury zbiorów danych wskazujący zawartość poszczególnych pól informacyjnych i powiązania między nimi,
- sposób przepływu danych pomiędzy poszczególnymi systemami,
- określenie środków technicznych i organizacyjnych niezbędnych dla zapewnienia poufności (podstawa zapewnienia, że dane nie są udostępniane podmiotom nieupoważnionym), integralności (podstawa zapewnienia, że dane nie zostały zmienione lub zniszczone w sposób pozbawiony autoryzacji) i rozliczalności (wskazuje, że działania podmiotu mogą być przypisane w sposób niebudzący wątpliwości tylko danemu podmiotowi) przetwarzania danych.

Kolejny z elementów składający się na dokumentację w ramach przedmiotowego rozporządzenia, wymagany tylko i wyłącznie od administratorów przetwarzających dane w systemie informatycznym, to przywołana już instrukcja zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych. Zatem zgodnie z § 5 wskazanego rozporządzenia instrukcja zarządzania systemem informatycznym powinna zawierać w szczególności:

- procedury nadawania uprawnień do przetwarzania danych i rejestrowania tych uprawnień w systemie informatycznym oraz wskazanie osoby odpowiedzialnej za te czynności,
- stosowane metody i środki uwierzytelnienia oraz procedury związane z ich zarządzaniem i użytkowaniem,
- procedury rozpoczęcia, zawieszenia i zakończenia pracy przeznaczone dla użytkowników systemu,
- procedury tworzenia kopii zapasowych zbiorów danych oraz programów i narzędzi programowych służących do ich przetwarzania,
- sposób, miejsce i okres przechowywania elektronicznych nośników informacji zawierających dane osobowe, a także kopii zapasowych,
- sposób zabezpieczenia systemu informatycznego przed działalnością oprogramowania, którego celem jest uzyskanie nieuprawnionego dostępu do systemu informatycznego,
- sposób odnotowywania informacji o odbiorcach, którym dane osobowe zostały udostępnione, dacie i zakresie tego udostępnienia, chyba że system informatyczny używany jest do przetwarzania danych zawartych w zbiorach jawnych,
- procedury wykonywania przeglądów i konserwacji systemów oraz nośników informacji służących do przetwarzania danych.

Na marginesie można dodać, że występuje również obowiązek wypływający z nowelizacji ustawy o ochronie danych osobowych – konieczność wyznaczenia osoby administratora bezpieczeństwa informacji, która z racji swojej funkcji nadzoruje przestrzeganie zasad ochrony danych. Administrator ten powinien być mianowany przez administratora danych, chyba że administrator danych wykonuje

czynności nadzorujące samodzielnie. W doktrynie można odnotować również pogląd, że pełniącym tę funkcję może być tylko i wyłącznie osoba fizyczna¹⁰.

Mając na względzie powyższe, warto również wspomnieć o samej czynności zgłoszenia zbioru danych. Może go dokonać przedstawiciel, osoba upoważniona przez administratora. Obowiązek zgłoszenia zbioru danych do Generalnego Inspektora Danych Osobowych powstaje z chwilą powstania zbioru danych¹¹. Trzeba nadmienić, że Zgłoszenie do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych powinno zawierać:

- wniosek o wpisanie zbioru do rejestru zbiorów danych osobowych,
- oznaczenie podmiotu prowadzącego zbiór i adres jego siedziby, w tym numer identyfikacyjny rejestru podmiotów gospodarki narodowej oraz podstawę prawną upoważniającą do prowadzenia zbioru,
- cel przetwarzania danych, w tym opis kategorii danych, które dane dotyczą oraz zakres przetwarzanych danych,
- sposób zbierania oraz udostępniania danych, w tym informację o odbiorcach lub kategoriach odbiorców, którym dane mogą być przekazywane,
- opis środków technicznych i organizacyjnych zastosowanych w celach ochrony danych,
- informację o sposobie wypełnienia warunków technicznych i organizacyjnych, określonych w dokumentacji ochrony danych osobowych,
- informację dotyczącą ewentualnego przekazywania danych do państwa trzeciego.

Nie można również pominąć zasadniczej intencji legislacyjnej ustawodawcy w zakresie rejestracji zbiorów danych osobowych w ramach monitoringu. Jednym z głównych celów gromadzenia i przetwarzania danych, w tym przypadku za pomocą monitoringu, jest zwalczania przestępstw i wykroczeń oraz szeroko rozumiana prewencja w tym zakresie. Cel ten nie ogranicza się tylko i wyłącznie do przestępstw i wykroczeń wskazanych w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych, ale także innych, zawartych w kodeksie karnym i kodeksie wykroczeń oraz w ustawach szczególnych. Wynika to bezpośrednio z dyspozycji art. 35¹² ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych. Co więcej art. 11 ust. 3¹³ omawianej

¹⁰ Barta P., Litwiński P., *Ustawa o ochronie danych osobowych Komentarz*, Warszawa 2013.

¹¹ Barta J., Fajgielski P., Markiewicz R., *Ochrona danych osobowych Komentarz*, Warszawa 2012.

¹² Art. 35. 1. Gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych odbywa się w celu zapobiegania przestępstwom i wykroczeniom związanym z tymi imprezami oraz ich zwalczania.

2. Przetwarzanie informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych odbywa się zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych bez obowiązku informowania osób, których one dotyczą.

¹³ Zgromadzone podczas utrwalania przebiegu imprezy masowej materiały, niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla toczących się takich postępowań, organizator przechowuje po zakończeniu imprezy masowej przez okres co najmniej 60 dni, a następnie komisyjnie je niszczy.

ustawy nakłada na klub – działający jako administrator danych – obowiązek, aby zgromadzone podczas utrwalania przebiegu imprezy masowej materiały, które nie zawierają dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla toczących się postępowań, przechowywać przez okres co najmniej 60 dni. Po upływie tego okresu administrator danych ma prawo komisyjnie je zniszczyć, ale nie jest do tego prawnie zobligowany¹⁴.

Warto ponownie odnieść się do praktyki stosowanej przez podmioty, które są administratorem danych osobowych w ramach rozgrywek organizowanych przez Polski Związek Piłki Nożnej za pośrednictwem spółki Ekstraklasa SA. W poprzednich latach podmioty biorące udział w najwyższej klasie rozgrywkowej, a jednocześnie będące administratorem w związku z organizacją imprez masowych w zakresie obowiązku archiwizowania zapisów monitoringu w ramach GIODO odróżniają się znacząco co do swoich stanowisk wyrażonych w liczbach bezwzględnych dla danych przekazywanych do GIODO.. Zróznicowanie to w pewien sposób wydaje się nie zrozumiałe, a źródło ich występowania każdorazowo inne. Jednakże mając na względzie powyżej przytoczone tezy, należy przyjąć, iż zapis monitoringu z odbywającej się imprezy masowej podlega zgłoszeniu i archiwizowaniu przy udziale GIODO.

Na poparcie tych argumentów warto przytoczyć stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Nie odnosi się ono wprost do zapisów monitoringu stadionowego, ale potwierdza w pewnym zakresie wcześniejsze ustalenia. Wyżej wymieniony sąd zauważył, iż zapis z monitoringu na terenie nieruchomości wspólnej nie stanowi zbioru danych osobowych, gdyż w strukturze nagrań brak jest informacji o charakterze osobowym, które byłyby dostępne według określonych kryteriów¹⁵. W przypadku zbioru danych w ramach monitoringu stadionowego, o którym mowa w podręczniku licencyjnym, wnioskując *a contrario* występuje możliwość tzw. indeksowania, czyli wyszukiwania osób, posługując się pewnymi kryteriami. Z treści art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych wynika, że za dane osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej. W powołanym orzeczeniu Sąd zwrócił uwagę, że nagrania z monitoringu, nie będąc zbudowane według określonej struktury, nie są zbiorem danych osobowych, a tylko zawierają dane osobowe o charakterze obrazowym, co jest wyraźnie odmienne w przypadku gromadzonych danych – obrazu wizyjnego przez kluby podczas trwania rozgrywek piłkarskich stanowiących imprezę masową. Z informacji otrzymanych bezpośrednio od klubów piłkarskich jednoznacznie wynika, że dane te są w określony i usystematyzowany sposób gromadzone, tym bardziej łącząc zarejestrowane przez monitoring materiały z informacjami uzyskiwanymi podczas wydawania karty kibica. Aspekty

¹⁴ Kąkol C., *Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych Komentarz*, Warszawa 2012.

¹⁵ Wyrok SA w Warszawie z 15.7.2012 r., sygn. akt I ACa 4/2012.

dotyczące tego dokumentu – karty kibica nie będą jednak analizowane szerzej w niniejszym opracowaniu.

Przytoczony stan prawny powoduje, iż w przypadku niezastosowania się do rygorów płynących zarówno z ustawy o ochronie danych osobowych, jak i ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, po stronie podmiotu przetwarzającego dane osobowe z monitoringu stadionowego pojawiają się konsekwencje w postaci zastosowania sankcji prawnych – począwszy od kar pieniężnych po karę pozbawienia wolności włącznie. Nie sposób jest jednak pominąć kwestii ewentualnych sankcji związanych z postępowaniem licencyjnym i uprawnieniem do gry klubu w najwyższej klasie rozgrywkowej. Komisja ds. licencji klubowych PZPN ogranicza się w tym względzie jedynie do stwierdzenia istnienia bądź braku odpowiedniego monitoringu na stadionie, nawet nie wskazując w ramach omawianego problemu „kryterium C” w zakresie przetwarzania danych osobowych i prawa do wizerunku osób, które zostały włączone do zbioru danych. Trudno jest ocenić tą kwestię oraz wskazać bezpośredni powód braku tego rodzaju kryteriów. Nie wydaje się to jednak błędem czy też niedopatrzeniem, tym bardziej, mając na względzie powyżej wskazane przepisy oraz fakt, że w trakcie opracowywania jest ustawa o monitoringu wizyjnym. Będzie ona stanowić swego rodzaju kompilację rygorów dotyczących przetwarzania danych osobowych pochodzących z monitoringu, które znajdują się w innych ustawach czy też aktach wykonawczych do tychże przepisów. Przygotowywana regulacja może w znacznym stopniu zmienić i przeistoczyć normy obecnie obowiązujące, wynikające zarówno z ustawy o ochronie danych osobowych, jak i ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych¹⁶.

3. Zależność oraz obligacyjny charakter systemu przepisów szczególnych PZPN i UEFA w zakresie przetwarzania, w tym rejestracji danych osobowych w zakresie wizerunku kibica

Kontynuując rozważania w zakresie rejestracji zbioru danych osobowych, koniecznym jest odniesienie się do systemu przepisów PZPN, a w szczególności do części dotyczącej regulacji związanych z infrastrukturą, w której mieści się system monitoringu. Należy jednak przeprowadzić analizę definicji właściwego osadzenia omawianego zagadnienia w ramach tychże przepisów szczególnych, priorytetowych z funkcjonalnego punktu widzenia klubu. Można zatem wskazać, iż najistotniejszym wydaje się być postępowanie licencyjne, które można przyrównać, z uwagi na określone cechy oraz sposób prowadzenia, do trybu postępowania administracyjnego. Niemniej jednak podstawą systemu licencyjnego w obrocie

---

¹⁶ Źródło: <http://bip.msw.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnyc/2013/22768,Projekt-zalozen-do-projektu-ustawy-o-monitoringu-wizyjnym.html>

prawnym są przepisy ustawy o sporcie, w której ustawodawca wskazuje, iż Polski Związek Sportowy ma wyłączne prawo do organizowania i prowadzenia współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski oraz o Puchar Polski w danym sporcie oraz ustanawiania i realizacji reguł sportowych, organizacyjnych i dyscyplinarnych we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez związek¹⁷. Kolejnym źródłem wydawania licencji, w tym również omawianych w niniejszym tekście elementów infrastrukturalnych, jest Statut PZPN. Zgodnie bowiem z jego postanowieniami PZPN realizuje swoje cele między innymi poprzez organizowanie i prowadzenie ogólnokrajowego systemu rozgrywek mistrzowskich i pucharowych we wszystkich kategoriach wiekowych, w tym także wśród kobiet, dla wyłonienia Mistrza Polski, zdobywcy Pucharu Polski, Pucharu Ligi oraz Superpucharu, a także zawodów międzypaństwowych i międzynarodowych. Ponadto celem statutowym jest wydawanie przepisów, regulaminów i zasad przeprowadzania zawodów mistrzowskich, pucharowych i innych organizowanych przez PZPN (na szczeblu centralnym) i Wojewódzkie Związki Piłki Nożnej na terenie ich działania, a także wydawanie przepisów i regulaminów wewnątrzwiązkowych oraz ustalanie zasad dotyczących uprawiania sportu piłki nożnej w sposób zgodny z normami prawa polskiego oraz postanowieniami FIFA i UEFA¹⁸. Powyższe akty prawne należałoby uzupełnić o zapisy UEFA Club Licensig and Financial Fair Play Regulations, które stanowią o wytycznych dla regulacji krajowych w ramach PZPN.

Zasadniczym i podstawowym aktem prawnym, który wskazuje postulaty zarówno UEFA jak i PZPN w zakresie wyznaczenia zasad, jakimi kluby piłkarskie powinny kierować się podczas procesu licencyjnego, jest wydawany przez PZPN (przy znaczącym udziale komisji ds. licencji klubowych) podręcznik licencyjny dla klubów ekstraklasy na właściwy sezon. W tym miejscu warto również zaznaczyć, że istnieją procesy licencyjne dla niższych klas rozgrywkowych, ale nie będzie ta kwestia poruszana w ramach niniejszego opracowania.

PZPN wyróżnia następujące zasadnicze cele, będące podstawą procesu licencyjnego¹⁹:

- dalsze propagowanie i stała poprawa standardów we wszelkich aspektach funkcjonowania piłki nożnej w Polsce oraz ciągle uznawanie priorytetów w postaci szkolenia i opieki nad młodymi zawodnikami w każdym klubie;
- adaptację infrastruktury sportowej klubów w celu dostarczenia zawodnikom, widzom oraz przedstawicielom mediów dobrze dobranych, dobrze wyposażonych i bezpiecznych obiektów;

---

¹⁷ Art. 13 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z 25.6.2010 r. o sporcie, t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 715.

¹⁸ Art. 12 § 1 ust 3 i 4 w zw. z ust. 8 Statutu PZPN tj. uwzględniający zmiany z 25.11.2011 r. oraz z 22 i 23.2.2012 r.

¹⁹ System przyznawania Licencji klubom piłkarskim, określony w Podręczniku Licencyjnym PZPN. Licencja stanowi dokument (certyfikat) potwierdzający spełnienie przez klub minimalnych wymagań (Kryteriów) i umożliwiający dopuszczenie do Rozgrywek Klubowych PZPN lub Rozgrywek Klubowych UEFA.

- zapewnienie, że klub posiada odpowiedni poziom zarządzania i organizacji;
- poprawę ekonomicznych i finansowych możliwości klubów, zwiększenie ich przejrzystości oraz wiarygodności;
- ochronę wierzycieli klubów poprzez zapewnienie, iż klub na bieżąco realizuje zobowiązania wobec zawodników, trenerów, pracowników, instytucji podatkowych/ubezpieczeń społecznych oraz innych klubów, WZPN, PZPN i UEFA;
- zabezpieczenie ciągłości i uczciwości Rozgrywek Klubowych PZPN oraz Rozgrywek Klubowych UEFA w trakcie Sezonu Licencyjnego;
- umożliwienie rozwoju systemów porównawczej oceny klubów według Kryteriów: sportowych, infrastrukturalnych, dotyczących personelu i administracji, prawnych oraz finansowych²⁰.

Co do zasady wydaje się być oczywistym, że nadrzędnym celem procesu licencyjnego będzie poddanie działalności klubu weryfikacji zgodności z wytycznymi i założeniami, jakie stawia UEFA oraz PZPN.

Dla potrzeb niniejszego opracowania warto podzielić powyższe elementy na cztery kategorie. Pierwszą z nich będą aspekty prawno-finansowe. Drugą grupą będą elementy organizacji i funkcjonowania klubu w odniesieniu do pracowników oraz administracji. Trzecim istotnym elementem licencji są wszelkiego rodzaju kryteria sportowe, będące niejako warunkiem *sine qua non* całości procesu licencyjnego. Ostatnią grupą będą kryteria infrastrukturalne, które zostaną bardziej szczegółowo omówione poniżej, gdyż wiążą się wprost lub pośrednio z elementami wizerunku, autorskich praw majątkowych, ale również przetwarzaniem danych osobowych wszystkich uczestników rozgrywek piłkarskich o charakterze imprezy masowej.

Przechodząc do rozpatrywania kryteriów infrastrukturalnych, należy na wstępie wyjaśnić, iż w ramach obowiązujących przepisów podręcznika licencyjnego wprowadzono trójstopniowy podział kryteriów licencyjnych. „A” Kryteria „Obowiązkowe” to takie, które są konieczne. Jeżeli klub nie spełnia któregokolwiek z nich, wówczas licencja uprawniająca do udziału w Rozgrywkach Klubowych UEFA oraz Rozgrywkach Klubowych PZPN nie może zostać przyznana, chyba że wyraźnie i odrębnie stwierdzono, iż niespełnienie danego kryterium A skutkuje jedynie nieprzyznaniem Licencji uprawniającej do udziału w Rozgrywkach Klubowych UEFA. W takiej sytuacji Licencja uprawniająca do udziału w Rozgrywkach Klubowych PZPN może być przyznana, jednakże klub będzie podlegać sankcjom wymienionym w pkt. 5.4.1.3. Podręcznika Licencyjnego PZPN. Sankcje te zostaną omówione w dalszej części opracowania. Następnie występują „B” Kryteria „Obowiązkowe”. Nie spełnienie któregokolwiek z Kryteriów B podlega sankcjom wymienionym w pkt 5.4.1.3. Podręcznika Licencyjnego PZPN, jednakże klub nadal ma prawo otrzymać Licencję uprawniającą do udziału w Rozgrywkach Klubowych

---

²⁰ Podręcznik Licencyjny PZPN dla klubów ekstraklasy na sezon 2014.2015, Warszawa 2014, s.4

PZPN i Rozgrywkach Klubowych UEFA. Ostatnim wyróżnionym kryterium jest „C” – Kryteria „Najwłaściwsza praktyka postępowania”. Kryteria C mają charakter rekomendacji w zakresie najlepszych praktyk w Systemie Licencyjnym. Niespełnienie któregokolwiek z Kryteriów C nie prowadzi do zastosowania sankcji wymienionych w pkt 5.4.1.3. Podręcznika Licencyjnego PZPN ani do odmowy przyznania Licencji²¹. Najistotniejsze z punktu widzenia wydania decyzji licencyjnej są kryteria A, gdyż w przypadku ich niespełnienia, klub nie będzie mógł uczestniczyć w rozgrywkach najwyższej klasy rozgrywkowej. Pozostałe kryteria „B” oraz „C” stanowią dalszą gradację ważności i w przypadku ich niespełnienia występuje możliwość uzyskania licencji na grę w Ekstraklasie. Ostatnie kryterium C uznaje się jako zalecenia, które ułatwiają przeprowadzenie rozgrywek, jednocześnie podnosząc ich standard i bezpieczeństwo.

Zgodnie z kryterium licencyjnym I.05²² Wnioskodawca zobowiązany jest do prowadzenia identyfikacji osób uczestniczących w imprezie masowej, zgodnie z przepisami prawa powszechnego oraz właściwymi przepisami PZPN i Ekstraklasy S.A. Należy zwrócić uwagę, iż jest to kryterium licencyjne „A”, zatem zgodnie z wcześniejszym, konieczne jest spełnienie tego wymogu pod rygorem nieotrzymania licencji na grę w Ekstraklasie. W takim wypadku grożą też inne sankcje zarówno w ramach przepisów szczególnych PZPN, jak również przepisów powszechnie obowiązujących na gruncie prawa polskiego. Przepisy te zostały już omówione wcześniej w zakresie monitoringu stadionowego, który pozwala na rejestrowanie wizerunku uczestników meczów piłkarskich. Oczywiście adresatem tych regulacji będzie jedynie klub biorący udział w najwyższej klasie rozgrywkowej lub pretendujący do niej z uwagi na wyniki sportowe.

Dodatkowo można wskazać, iż niespełnienie tych kryteriów stanowić będzie przesłankę negatywną, skutkującą brakiem uzyskania decyzji – licencji na grę w najwyższej klasie rozgrywkowej stwierdzonej przez komisję ds. licencji klubowych.

4. Podsumowanie

W większości publikacji prawo do wizerunku jest kojarzone z osobami piłkarzy, klubami piłkarskimi czy też ich logo bądź barwami klubowymi. Elementy te z reguły przedstawiają wysoką wartość nie tylko materialną czy też kontraktową, ale mają również znaczenie ideologiczne. Zdecydowanie rzadziej jednak dokonuje

---

²¹ Podręcznik Licencyjny PZPN dla klubów ekstraklasy na sezon 2014.2015, Warszawa 2014, s.5

²² Podręcznik Licencyjny PZPN dla klubów ekstraklasy na sezon 2014.2015, Warszawa 2014, s.35

się analizy stanu prawnego w zakresie wizerunku oraz ochrony danych osobowych osób uczestniczących w meczu piłki nożnej jako imprezie masowej.

Podsumowując, przede wszystkim należy zwrócić uwagę na to, że rejestracja zbioru danych osobowych ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wizerunku kibica uzyskanego w ramach organizacji meczów piłkarskich z całą pewnością stanowi obowiązek administratora. Regulacje prawne w tym zakresie skierowane są do klubów jako podmiotów prawa handlowego w formie spółki akcyjnej w przypadku najwyższej klasy rozgrywkowej. Należy jednak podkreślić, że z racji szczególnej formy działalności odnoszącej się do aspektów organizacji meczu piłki nożnej w rozumieniu definicji legalnej, która ma źródło w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych, klub przede wszystkim musi spełniać publicznoprawne obowiązki wynikające z poszczególnych przepisów omówionych powyżej. Klub posiadający licencję uprawniającą do gry w najwyższej klasie rozgrywkowej jako administrator danych podlega szczególnym zapisom ustaw oraz rozporządzeń, które regulują działalność mieszczącą się w szerokim zbiorze, jakim jest przetwarzanie danych osobowych.

Regulacje publiczno-prawne są uzupełnione przez przepisy szczególne w ramach PZPN oraz UEFA. Z punktu widzenia procesu licencyjnego sam obowiązek spełnienia kryterium I.05, bez którego klub nie mógłby uzyskać licencji, wydaje się mało skomplikowany i pozornie oczywisty. Jednak w połączeniu z przepisami szczególnymi, powszechnie obowiązującymi w systemie prawnym, przed wnioskodawcą licencyjnym pojawiają się znaczące obowiązki w tym względzie. Zastanawiającym może być jedynie fakt braku sankcji ze strony PZPN w przypadku niespełnienia tychże obowiązków. Można wskazać, iż wynika to z odrębności i dużego stopnia ogólności przepisów związkowych w tej materii.

Niemniej jednak nie wszystkie kluby uczestniczące w rozgrywkach Ekstraklasy SA wypełniają ciążące na nich (jako na administratorach danych osobowych) zobowiązania ustawowe, co jednak nie ma wpływu na proces licencyjny i na późniejszą realizację postanowień dokumentu licencji. Ważnym aspektem wydaje się być wola dążenia i dostosowywania klubów nierealizujących założeń ustawodawcy w ramach publiczno-prawnych obowiązków związanych z rejestracją zbioru danych osobowych do standardów wyznaczanych przez wskazane powyżej przepisy.

Registration of Personal Data Base with special consideration for the protection of the fan's image obtained during the handling of the football match as public law obligations of the administrator

The scope of this article is to discuss the problem of football stadium monitoring in relations to the obligations resulting from the regulation of the Personal Data Protection Act. Stadium monitoring allows for recording of the image of participants in football matches (football fans). This issue raises two

fundamental doubts: first of all, if the video record obtained from the monitoring system is subject to the provisions of the Personal Data Protection Act and, secondly, if such information is classified as protected personal data, what would mean, that the data controller is obliged to report such data to the General Inspector for Personal Data Protection.